



زن‌ها، شیرها، روباه‌ها...

تأملاتی دربارهٔ زنان، زنانگی و مسائل اجتماعی جنسیت

ناصر فکوهی

فکوهی، ناصر، ۱۳۳۵ -

زنها، شیرها، روباهها ... تأملاتی درباره زنان، نگی و مسائل اجتماعی جنسیت: مجموعه یادداشتها، گفتگوها و مقالات

ناصر فکوهی

تهران: نشر ثالث، ۱۳۹۹

۴۹۸ ص.

شابک: 978-600-405-563-5

زنان - ایران - وضع اجتماعی

زنان - وضع اجتماعی

فمینیسم - ایران

فمینیسم

رده‌بندی کنگره: HQ۱۳۵/۲

رده‌بندی دیویی: ۳۰۵/۴۲۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۶۲۰۹۴۱۳



زن‌ها، شیرها، روباه‌ها...: تألیف زنی دربارهٔ زنان، زنانگی و مسائل اجتماعی جنسیت: مجموعه یادداشت‌ها، گفتگوها و مقالات

ناصر فکوهی، استاد انسان‌شناسی، دانشکدهٔ علوم اجتماعی دانشگاه تهران

طراحی جلد: حمید باهر

ویرایش: رهام برکچی‌زاده

صفحه‌آرایی: فریدون سامانی‌پور - مریم آقایی

مجموعهٔ فلسفه و علوم اجتماعی

چاپ اول: ۱۳۹۹ / ۴۴۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: نشر ثالث

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۴۰۵ - ۵۶۳ - ۵

ISBN: 978 - 600 - 405 - 563 - 5

کلیهٔ حقوق محفوظ و متعلق به نشر ثالث است.

قیمت: ۷۸۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: خیابان کریمخان زند / بین ایرانشهر و ماهشهر / پ ۱۵۰ / طبقه چهارم

فروشگاه شماره یک: خیابان کریمخان زند / بین ایرانشهر و ماهشهر / پ ۱۴۸

فروشگاه شماره دو: انویان شهید همت / مجتمع ایران مال / طبقه G3 / شماره ۱۸۳

تلفن گویا: ۸۸۳۱۰۷۰۰ - ۸۸۳۱۰۵۰۰ - ۸۸۳۰۲۴۳۷ - ۸۸۳۲۵۳۷۶-۷

سایت اینترنتی: www.salesspublication.com

پست الکترونیکی: info@salesspublication.com

فهرست مطالب

۱۱	پیشگه‌ار
۱۵	بخش اول: یادداشت‌ها
۱۷	آمازون‌ها اسطوره‌ای نیستند
۲۱	از لیموها متنفرم
۲۹	اندوه‌بار چون دوتار
۳۳	بانوی سووشون
۳۵	پدیده زن‌ستیزی
۳۹	پسافمینیم چیست؟
۴۷	جنسیت در برابر نژاد
۵۱	جنسیت و زندگی روزمره
۵۷	دوربینی فرشته‌وار!
۵۷	نگاهی به فیلم فرشته‌ای روی شانه راست من اثر آزاده می‌زارگیتی
۶۳	زن‌ستیزها و مردستیزها
۶۹	زنان برای سیاستی «دیگر»
۷۵	زن‌ها، شیرها، روباه‌ها
۷۷	زنان دیروز، زنان امروز
۸۳	زنان هراسناک، مردان بیمناک

۸۹	عشق
۹۱	فرهنگ بیناجنسیتی چیست؟
۹۵	فمینیسم و مدرنیته: لیلا ابولغد
۹۹	مردانگی
۱۰۱	مادرتباری تروریاندها: برونسلاو مالینوفسکی
۱۰۷	مریلین: تجسمی از رؤیای آمریکایی
۱۱۱	هویت جنسیتی / الیزابت بدنتر
۱۱۹	زیستن، وقتی یک زن هستی / مارگریت دوراس
۱۲۳	همه ما زنان به او مدیونیم / الیزابت بدنتر
۱۲۷	هیوان درون
۱۳۱	بخش دوم گفتگو
۱۳۳	انسان‌شناسی مردانگی
۱۳۳	فرانسواز هریتیبه
۱۳۹	بحران اقتصادی جهان پس از دهه ۱۹۸۰های دیرد مردانه است
۱۵۱	اعتماد اجتماعی را به مردم بازگردانید
۱۶۱	برای توسعه راهی جز برقراری عدالت جنسیتی وجود ندارد
۱۷۱	توهم جنس قوی
۱۷۱	سوزان پینکر
۱۷۹	جامعه ایرانی و تحول جنسیتی
۱۸۷	جنبش زنان و رادیکالیسم «چپ» و «راست»
۲۰۳	جنسیت و فرهنگ: گفتگو با فرانسواز هریتیبه
۲۱۵	«زنانه شدن جهان»، بدیلی در برابر خشونت مردانه
۲۳۱	سه معنا برای توانمندسازی زنان ایرانی
۲۴۹	مردان تصمیم می‌گیرند، زنان کنار می‌نشینند / پیر بوردیو
۲۵۵	مسائل بیناناسلی: مسئولیت‌دهی به جای تصدی‌گری
۲۶۳	«من کیستم؟»

- گفتگوی ایزابل گراو با پیر بورديو ۲۶۳
- همیشه جای یک سیل خالی است! گفتگو با پیر بورديو ۲۸۷
- بخش سوم: مقالات و گفتارها ۲۹۳
- اوقات فراغت و شکل‌گیری شخصیت فرهنگی نمونه موردی دو دبیرستان دخترانه شهر تهران ۲۹۵
- همراه با فرشته انصاری ۲۹۵
- بررسی انسان‌شناختی انگیزه‌ها و دلایل مدیریت کالبد ۳۲۹
- بیض سبت: راهکاری برای محرومیت‌زدایی از زنان ۳۶۱
- تجربه زندگی در میان دختران دانشجو در ایران ۳۹۱
- شکل‌گیری هویت - منی در میان دختران نوجوان ساکن اسلام‌آباد کرج ۴۲۹
- زن ایرانی، هویت، تمایز، انباشت ۴۵۹
- هویت، کالبد و آسیب‌شناسی پوشش در ایران ۴۶۹
- من زن نیستم ۴۷۷
- نقد و بررسی اجتماعی فیلم مستند من را نیستم ۴۷۷
- آثار ناصر فکوهی ۴۸۵
- نمایه ۴۸۹

پیشگفتار

در میان موضوع‌های اخیر که در طول سال‌های اخیر در حوزه آسیب‌شناسی اجتماعی جامعه ایران درگیرشان به نام، هیچ موضوعی به اندازه مسئله جنسیت و زنان محوریست نداشته است. گذار ایران از «تولدی» به «تبی و کهن» به جهان مدرن به گونه‌ای گذار از یک مردانگی درجازه در تاریخ به یک زنانگی همیشه‌پویا بوده یا شاید خواهد بود. به باور من، هر اندازه در روندی که به آن «زنده شدن جهان» داده‌ام، بتوانیم پیش‌تر برویم و موفق‌تر باشیم، به عبارت دیگر هر اندازه جامعه ما زودتر و گسترده‌تر و عمیق‌تر به این باور برسد که جهان آینده باید بر اساس معیارها و ارزش‌های زنان، نه در معنی جنسیتی، بلکه در معنی زندگی و امر موجود سامان بیابد، زودتر و بهتر می‌توانیم گذار خود را به مدرنیته، که امری ناگزیر است، انجام دهیم. جامعه ما بیش از سایرین است درگیر، و بهتر است بگوییم گرفتار این گذار است. مشکل تقریباً همیشه آن بوده است که، به جای جستجو برای موانع این امر در حوزه فرهنگ، موانع را در حوزه سیاست جستجو کرده‌ایم و به همین دلیل نیز همواره پاسخ‌هایی نادرست گرفته و به ناگزیر به کشاکش نادرست‌تر دست زده‌ایم که ثمره آن‌ها جامعه‌ای است که به شدت از آنومی اجتماعی رنج می‌برد.

با وجود این، به نظر ما نه مشکلات کنونی‌مان سخت‌ترین مشکلاتی است، بلکه جوامع انسانی در سامان‌یافتگی اجتماعی خود با آن‌ها روبرو شده‌اند و نه مردم ما (به ویژه جمعیت جوان، تحصیلکرده و با فرهنگ) ناب‌خوردار از توان لازم برای گذار مناسب به مدرنیته‌اند. منظور ما از مدرنیته البته نه مفهوم غربی شدن — که مفهومی اصولاً بی‌معناست — بلکه رسیدن و ادراک و سازش و همزیستی مناسب با امروز و اکنون است.